

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manna Animæ Sev Exercitium Facile Simul Et Fructuosum Illis, Qui Quoquo Modo Vacare Orationi Desiderant

Segneri, Paolo

Dilingæ, 1699

IX. Beati, qui lugent: quoniam ipsi consolabuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48281](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48281)

pe proinde cogita offensas, quibus in DEUM deliquisti, & tunc sancto exardescens odio contra te ipsum, non solum amabis contemni, sed obstupescas, quod non ab omnibus contemnaris.

5. Considera, quomodo huic secundae Beatitudini respondeat dominum, quod Pietatis appellatur. nec mirum: quia Pietas perinde servit maxime ad obtinendam mansuetudinem. Et quid est Pietas, nisi virtus illa, quae inclinatur, ad agnoscendum DEUM Patrem nostrum, & ut talem vero obsequio colendum? Jam vero si DEUM ut talem agnoscis, an non etiam probe nosti, cum tibi singulari Providentiâ adesse, dirigere, amare, & ideo quidquid permittit adversi, to-

tum vertere ad majus tuum emolumentum? quâ igitur ratione tantum facile moveris ad casum quemcumque minus prosperum? hoc est Patri destitui, quia est deesse debentem Patri officio. Si quis te ostendit si mortificet, si maledicat, quomodo potest? quia Pater permittit. tamen tu irasceris, quâ in ira tuum Patre fierent. *Dimittite eum, ut maledicat, tu quoque dic cum Deo de quocunque tuo Semel, qui maledicit; Dominus enim praecepit in amara diceret David: Equus est, quomodo dicere, quare se fecerit? 2. Reg. 16. v. 9.* Hic est actus verae Pietatis, hic quam maxime reddet tibi facilem Mansuetudinem.

IX.

Beati, qui lugent: quoniam ipsi consolabuntur.

Considera, quamvis nomen Luctus in praesens amplam habeat significationem, initio tamen fuisse institutum ad significandam propriam illam tristitiam, quae nascitur ex amisso bono. Sacras paginas evolve, & videbis id semper inferri, cum dicitur: *stola luctus, dies luctus, domus luctus, eborus luctus, &c.* & etiamnum hodie dicuntur equidem in summa tristitia versari conjuges illi steriles, qui tam diu Caelum fatigant pro impetranda prole, nec tamen impetrant, sed non dicuntur in luctu versari, sicut illi, qui eam amiserunt, vel amitten-

da sunt proximi. unde ut tunc solent omnino ab ijs desicere, ut solent a quibus steriles non abortient, ita isti in luctu non sunt. Quid parum facile intelligis, quinam isti, qui hoc loco Christus proprie beatus vocatur, cum ait: *Beati, qui lugent.* Sed illi, qui plangunt bonum amissum. Sed quid? an igitur beati omnes, qui lugent mortuum? Beatus, qui luget ob pecuniam amissam? Beatus, qui luget ob dignitatem, quâ excidit? Beatus, qui luget ob honorem, quâ perdidit? Beatus, qui luget ob vitam, quâ perdidit? Beatus, qui luget ob salutem, quâ perdidit? Beatus, qui luget ob gloriam, quâ perdidit? Beatus, qui luget, quoniam ipsi consolabuntur.

lucet. at isti non possunt esse lugentes illi, quos tu mihi opponis. quippe si etiam mare lacrymarum profundecent oculis, nunquam possunt suas resarcire jacturas: & ideo nequit solatio leniri dolor. Qui mortuum lugens, luctu suo non restituit illi vitam. qui luget pecuniam vel dignitatem amissam, non recuperat: & ideo eorum luctus beatos non facit, quia ipsos consolari non potest. potius facit magis absque fructu. Beati sunt ob luctum suum, qui jacturas suas deplorant, in quas per peccatum incidunt, nam hi soli, eas restaurare luctu suo possunt, atque adeo hi quoque opportunum solatium recipient. Jacturae istae sunt duae, bonorum gratiae, & bonorum gloriae. En igitur, quos hoc loco Christus praecipue beatos pronuntiavit, cum dixit: *Beati, qui lugere, quoniam ipsi consolabuntur.* eos scilicet, qui ejusmodi dolent jacturam, & ideo omni modo satagunt eam sinceram penitentiam resarcire. Tu ergo quid agis, qui tanto pere lamentaris, vel minimam boni alienigenae terreni jacturam? ad usum nobiliorem reserva dolorem tuum, nempe ad deploranda, quae momento perdidisti peccando, bona gratiae, & gloriae: secus doler tuus non solati erit tibi inutilis, sed & noxius.

1. Considera, quomodo luctus iste tam praeclearus sit argumentum praedestinationis. *Beati, qui lugent.* quia ipse affert secum reparationem certissimam geminae illius gravissimae jacturae. *R. P. Pauli Segneri Manna Anima.*

cturae bonorum Gratiae, & Gloriae. *Beati, qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur.* Tribus modis accipere solatium potest, qui dolet bonum aliquod amissum. primo si ammetur ad sustinendam patienter jacturam, quam fecit. Secundo, si detur bonum aliquam ratione aequivalens alteri amisso. Tertio denique, si reddatur ipsum bonum, quod perdidit. qui hoc modo aliquem solatur, verè solatur. uti Christus olim consolatus est viduam de Naim. Cum igitur hoc loco dixit: *Beati, qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur,* certè non potuit intelligere consolationem primi generis, haec enim nimis foret indigna, nulli dici unquam potest, ut patienter ferat jacturam Gratiae, vel Gloriae, quam per peccatum incurrit, dici potius illi debet, ut nunquam desinat lugere. Nec illa potuit intelligi secundi generis, quia non est ullum hujus Mundi bonum, quod vel eminus aequivaleat bonis per peccatum amissis, Gratiae, inquam, & Gloriae. Restat igitur, ut Christi propositum fuerit solum loqui de consolatione tertij generis, quae sola vera est consolatio. Ideo dixit: *Beati, qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur, vel consolationem accipient,* uti pro majore claritate legunt nonnulli. quia vera consolatio, de qua loquitur hic Christus, tota futura est. Negari nequit, quin beatum hunc luctum etiam in hoc Mundo summam quaedam comitetur consolatio. Sed ista tota nascitur à solatio, quod capitur de flore tantam

PPP PP

quam

quam archâ futuri fructûs. *Falti sumus consolati.* Ps. 125. ceterum non potest ista unquam esse perfecta, quia semper superest metus, ne flos exarescat. Fiducia recuperatæ gratiæ per peccatum amissæ plurimò semper pavore turbatur. *Quis potest dicere: mundum est cor meum?* Prov. 20. & multò magis turbatur illa, quam quis habet, perseverandi usque in finem in gratia recuperata. Perfecta igitur consolatio solum erit illa, quæ nascetur de fructu maturo. & hæc demum obtinebitur in Paradiso, quem hoc loco Christus nomine Consolationis pollicitus est, non solum quia omnis pœnitens ibi cum securitate recuperabit bona gratiæ, & bona gloriæ, pro quibus hic lugeat; sed & bona recuperabit temporalia, quibus se ipsum privavit, ut viveret in luctu, qualia sunt voluptates, honores, amicitia, dignitates, commoditates, & cetera quæque parùm lugentibus accommodata. ô quàm ista omnia maximâ cum usurâ reddentur! & ideo quid metuis, quod ut pœnitens in luctu nunc vivas, & non sit, qui te consoletur? *Consolatio abscondita est ab oculis meis.* Ose. 13. v. 14. Maeste animo, luctui tuo illa consolatio succedet, quæ sola est vera, illa, inquam, quæ redditura tibi est bonum amissum. *Ego ego ipse consolabor vos, dicit Dominus.* II. 51. v. 12.

3. Considera, quare Christus positus pro fundamento his verbis: *Beati pauperes Spiritu,* subjunxerit *Beati mites,* & tum: *Beati, qui lugent,* & non:

Beati, qui lugent, deinde: *Beati ro,* prout apparet in editione vulgari, cui semper melius inhaeremus. Ratio est, quia sicut Pauperes ad se instruit ad Mansuetudinem (jam quod precedenti meditatione monstravimus) ita Mansuetudo materiam disponit ad Luctum, & idcirco præmitti. Accedit, quod Christus tribus hæc Beatitudinibus modo coplicatis totum veterem hominem componere & ordinare voluerit, quod se ipsum. & ideo primò voluerit conculcare bona, quæ sunt ista, qualia sunt bona externa, quæ per divitias, factio deinde transit ad interna, voluit eum immunitate rovari Irascibilem per Mansuetudinem, & tum Concupiscibilem per Luctum, quia sedatis motibus iræ roboribus, quæ tendit ad ardua, tempus est potè attendendi anima propria, & deplorandi miserias privando tum ea propter ips voluptatibus roboribus vel imperfectis, quæ parum roboribus conveniunt, & ecce tunc potè verè cognoscere, an vivas in luctu signis, quæ talem statum commostrant.

4. Considera signa ista temperata esse, quæ ad Concupiscibilem spectant, quibus proximè adversariis Luctus quippe qui verè in luctu versatur, adduci vix potest, ut modicum potè mittat, adeò illum nauseat, cogit, an ille adiciat animum ad concupiscendum, ad convivia, ad epulas opparatas. Luctum comitari solet jejuniū, *Beati na flebat, & non capiebat cibum.*

Reg. 3. v. 7. Quisquis in luctu degit, suscipit confabulationes, scenas, speculaculo, choreas, & tot illa diverticula, quæ humana hilaritas adeo deperit. *Musica in luctu importuna narratio.* Eccl. 22. v. 6. Qualem igitur esse luctum tuum ostendes, si his lites affixus? Sequuntur signa spectantia ad Irascibilem, quæ ad aliud non tendit, quàm ut emineat, & ideo cum luctu malè componi potest. Qui in luctu versatur, gloriam non ambit, sed eam pedibus proterit. Tempus tunc est, ut erga omnes modeste se gerat, ad omnes recurrat, omnibus se commendet, omnium se estimet miserimum. *Quasi lugens & contristatus se humiliabat.* Pl. 34. v. 14. Dic igitur denuo, qualis sit luctus tuus, si hoc modis studeas nomen tuum ad usque sidera efferre? si verè lugeres, magis te demitteres, quàm mæstus ille Miphiboseth, qui respondit Davidi inter honores ab ipso delatos: *Quis ego sum servus tuus, quoniam respexit super canem mortuum similem mei?* 2. Reg. 9. v. 8. Tertio demum loco veniant signa illa, quæ spectant ad bona externa, dicta à plerisque bona fortunæ, ad delicias, pompas, largitiones, profusiones. Non est eorum, qui versantur in luctu, superbè vestiti, imò tunc deponitur ornatus omnis, deponuntur gemmæ, & sumuntur vestes lugubres: *scissisque vestibus induit est Jacob cilicium, lugens filium suum multo tempore.* Gen. 37. v. 34. Ertu quid agis? an etiam in luctu tuo renunciasti cuicunque gens-

ri vanitatis etiam minimæ? Ades aspice lugentis, & contemplare nudos parietes, spoliata cubilia, neglecta strata. Istud est signum veri luctus. Secus si agas, non vivis in luctu. Ideoque hinc collige, quid Christus voluerit, cum dixit: *Beati, qui lugent.* Loqui voluit de ijs, qui cor habent penitus abstractum ab his, quæ cum luctu non bene junguntur.

5. Considera, quomodo huic tertie Beatitudini respondeat donum scientiæ: quia ista præ omnibus tibi afferet compunctionem illam majorem humanam, quæ te debet beare. *Qui addit scientiam, addit & dolorem.* Eccl. 1. v. 18. Quid est, quòd tot Christiani non lugeant jacturas suas etiam planè maximas? quia tot sunt ignorantes, nesciunt, qualia sint bona amissa, bona Gratiæ, & Gloriæ. & ideo minus dolent ex istorum jactura, quàm si de stabulo cursorem equum, vel canem amisissent venaticum. alius est sensus eorum, qui honorum istorum vivam habent scientiam. ô quanto illos mærore affligit, si ea se perdidisse advertant! *Fuerunt mihi lacrymæ meæ panis die ac nocte, dum dicitur mihi quotidie, ubi est DEUS tuus?* Pl. 41. Ecce igitur verum modum exigendi in luctu dies, penetrare incimè, quid sit peccasse. Tunc enim verò parùm videretur lugere, iur ad lacrymas, ad lamenta, ad faciendam, si fieri potest, sui ipsius lamenam. & hoc demum est vivere, ut faciunt nonnulli, non solum in luctu, sed in luctu & fletu, & planctu. an

putas fortassis ita loqui esse frustra inutilia cumulare vocabula? vehementer falleris. Ista potiùs sunt voces, quæ explicant omnes gradus pœnitentis, ut oportet: *Luctus, fletus, & planctus*. Luctus est dolor summus corde conclusus. Fletus sunt lacrymæ, quibus exoneratur dolor. Planctus sunt actus illi diverberandi, cruciandi, sæviendi in se ipsum, qui talibus lacrymis junguntur. Ita magnis visum est Doctoribus. unde vides luctui in Scripturis Sacris opponi gaudium, prout apud Salomonem legitur: *Extrema gaudij luctus occupat*. Prov. 14. v. 13. Fletui opponi risum. *Tempus flendi, & tempus ridendi*. Eccl. 3. v. 4. Planctui opponi tripudium. *Tempus plangendi, & tempus saltandi*. Eccl. 3. v. 4. En igitur, quid te facere oporteat, ut vivas ad modum perfectè pœnitentis. Conserva im-

primis in corde tuo invidiam & punitionem ob tantum excessum tui à te commissi. deinde supra modum & frequenter plange coram DEO, siquidem favore isto his diebus sin minus, saltem plangere desiderium non cessa carnem tuam affigere, quoad potes pœnitentia opibus viribus tuis respondentibus, & liciorum, punitionum, verberum & ejusmodi. *Luctum unigeniti filii tui planctum amarum*, qualis fuit quem audisti. Jer. 6. v. 26. Ne putes solum luctum ordinatum habere esse, qui facit beatum. Iam esse oportet, qui à planctu non separatur, & à planctu quidem animi, & quidem Beatitudines, & omnes concludunt, à Christo recedunt. Iam non sunt, quam virtutes continentur Christiano, sed virtutes in quibus quodam heroico possesse.

X.

Beati, qui esuriunt, & sitiunt Justitiam, quoniam ipsi saturabuntur. Matt. 5.

Considera nomine Justitiæ intelligendum hoc loco, quidquid homo justus operatur, hoc est, omne genus virtutis: *Beati, qui faciunt Justitiam in omni tempore*. Pl. 109. Nota proinde, quomodo Christus non contentus hîc dicere: *Beati, qui faciunt*, juxta verba Psalmistæ, ulterius progressus sit, dixeritque *esuriunt & sitiunt*: quia satis non est facere semper

anhelare ad id magis etiam faciant ardore quodam immenso. Iam illa Beatitudo spectat ad Incipientes, & Proficientes, & Perfectos. qui omnes ut famelici & sitibundi nunquam debent dicere: satis est. non contenti Incipientes se fore de numero Beatorum, si in principio conversionis hîc applicent ad faciendum bonum velint tate languida, non secus ac si accedant